

„Jednou jsi dole, jednou nahoře,“ zpívá se ve známé písni Jaroslava Ježka. Před lety si toho ‚dole‘ užila až až. Musela poznat sama sebe, než si mohla říct, že teď je konečně ‚nahore‘. Herečka Sandra Pogodová.

Přes půl roku je šťastně zamilovaná, práce má nad hlavu. Točí filmy, televizní seriál, v Divadle Na Fidlovačce má plno krásných rolí. S přítelem Ondřejem hledají domeček v klidu za Prahou. Idylka. Ne vždy tomu tak bylo.

V ohrožení života

Kapičky uprostřed čela, které si její maminka všimla okamžitě po Sandřině narození, nepřikládal nikdo zvláštní význam. Jako by si z porodnice přivezla malou indickou princeznu. Během tří měsíců se kapka zvětšila v rudý, prokrvený hematom, velký jako vejce. Lékaři se s něčím podobným u tak malého dítěte nesetkali. A nevěděli si rady. Netušili, zda nádor protkaný vlasečnicemi, žilkami a důležitou mozkovou cévou, je prorostlý do kosti. Báli se operovat, otevřít lebku tříměsíčnímu dítěti představovalo obrovské riziko. „Svědilo to, drbala jsem se, každou chvíli mi tekla krev. Když ranku

zalepili náplastí, začala hnisat.“ Maminka žila v permanentním strachu, lékaři ji varovali: „Dcerka nesmí upadnout a uhodit se do čela. Hrozí vykrvácení!“ Sandra byla hyperaktivní dítě...

Po třech letech martyrium skončilo. Odoperovat obrovský hematom na hlavě tříletého dítěte byla rarita. Nejen u nás, i ve světě. „Naštěstí neprorůstal do kosti, o to to bylo jednodušší, ale přesto obrovské riziko. Nikdo nemohl zaručit, že operaci přežiju. Do nemocnice v Motole jel se mnou táta, v Olomouci si na to netroufli. Operace prý trvala asi čtyři hodiny a z jejího průběhu existuje film, který se promítal medikům na přednáškách. Docela ráda bych ho viděla,“ říká Sandra Pogodová, jejíž čelo ještě dnes zdobí dlouhá jizva. Ale pokud netušíte, nevšimnete si. „Jako dítě jsem ji moc nevnímala, máma mi stříhala ofinu. Později jsem si myslela, že mi svým způsobem blokuje práci. V sedmnácti jsem měla pocit, že nemůžu to-

Vyřádila jsem se

čit exteriéry, když fouká vítr. Že nemůžu točit ve vodě, protože jizva se okamžitě objeví. Ve dvaceti jsem uvažovala o plastice, ale po třicítce jsem zjistila, že mi život přidal další jizvy a že to má svůj význam, a úplně jsem změnila postoj.“

Divadelní zázemí

Kdyby byla kluk, jmenovala by se Patrik. Jako holka dostala jméno, které vymyslela její maminka – milovala totiž italského malíře Sandra Botticelliho. „Většinou maloval zrzavé holky, já jsem zrzka a jeho obrazy mám moc ráda, takže to asi nebyla náhoda,“ vysvětluje Sandra původ křestního jména, které v sedmdesátých letech v tuzemsku nebylo příliš časté.

Už na základce měla problémy s učním. Sedět v lavici bylo za trest, od třetí třídy nosila trojky, chodila za školu. „Od dětství jsem se profilovala jako komediant. Strhávala jsem na sebe pozornost, přitom moje sestra je úplný opak.

Proti mě totální intouš, má dvě vysoké školy, já nedodělala ani konzervatoř.“ Ta byla logickým vyústěním toho, v jakém prostředí Sandra vyrůstala.

Tatínek Richard pochází z umělecké rodiny. Jeho otec Rudolf Pogoda založil v Olomouci Divadlo hudby, které funguje dodnes. „Divadelnické večírky u nás byly na denním pořádku, hrálo se na piano, dědeček se kamarádil s Evaldem Schormem... Táta v tom vyrůstal, dodnes si pamatuje, jak sedával Pepovi Bekovi na klíně. Nahoře ve vile byl tehdy malý byt, kde svého času bydlel Ilja Racek, chodilo se k dědovi a mastily se karty.“

Maminka Eva vystudovala dětskou psychologii, ale podepsala Chartu 77, takže rodina byla nežádoucí. „Táta to trochu zachraňoval svým ‚dělnickým‘ původem, byl vyučený sazeč. Nicméně z tiskárny ho vyhodili, protože se přátelil s Karlem Krylem, Pavlem Dostálem a dalšími lidmi, kteří nebyli moc v oblíbenosti. S Pavlem

v Olomouci založil amatérské divadlo. Bylo jim sedmnáct a důvod byl nasnadě: aby mohli balit buchty, které budou chodit na konkurzy! V tomhle směru byl tatínek opravdu úspěšný – maminku takhle sbalil.“ Dařilo se i divadlu, ve kterém začínali Hana Maciuchová nebo Jan Kanyza. Vyhráli řadu amatérských soutěží, jezdili do ciziny. „Vše vzalo za své s postupující normalizací. Pavel Dostál skončil jako jeřábík a kotelník, táta začal dělat diskotéky. Kamarád mu posílal desky z Kanady, v 80. letech byl táta vyhlášeným dýdžejem na severní Moravě. A vydělával daleko víc než v tiskárně. Vyrůstala jsem v pěkném blázinci, uměleckým podhoubím jsem dokonale nasákla. Konzervatoř pro mě byla v podstatě daná.“

Až po letech se maminka přiznala, že nechtěla, aby Sandra šla do Ostravy. „Měla o mě strach, a tak mě poslala do Prahy. Tajně doufala, že v silné konkurenci neuspěju, zůstanu doma a tím pádem bude mít

a nelituju toho!

V herectví platí: *Bud' umíš, nebo neumíš!*

Sandra Pogodová, (*1975)

V roce 1993 maturovala na Pražské konzervatoři, první divadelní angažmá získala v Pardubicích, poté v pražském Divadle ABC. V roce 1994 nastoupila do divadla Spirála a zde v muzikálu Jesus Christ Superstar prožila čtyři roky. Rok strávila jako au pair v USA, po návratu hrála v ostravském divadle Aréna, dále na pražských scénách Divadla Bez zábradlí, Ta Fantastiky, U hasičů. V roce 2003 přišla do divadla Skelet společnosti Pierot Radka Brzobohatého, dnes je čtvrtým rokem v angažmá v Divadle Na Fidlovačce. Hrála například ve filmech Nejasná zpráva o konci světa, Post Coitum, Bathory (všechny v režii J. Jakubiska), v televizním filmu Politik a herečka (režie J. Herz), v řadě televizních inscenací. Třetím rokem točí seriál Velmi křehké vztahy (režie V. Drha).

možnost na mě přes pubertu dohlížet. Jenže mě vzali hned napoprvé.“ Nastoupila v září 1989, bylo jí tehdy čtrnáct let.

Uplynuly necelé tři měsíce a všechno bylo jinak. „Na škole se totálně zhroutil režim, nikdo nic nevěděl – kdo odchází, kdo zůstane. Došlo třeba k situaci, že na hodinu přišla ruštinářka, původem Ruska, a prohlásila, že nás ‚búdět učít po anglickému jazyku.‘ Bylo to hodně zběsilé, ale já si to užívala. Dokonce hned ten první víkend po 17. listopadu byl můj první, kdy mě naši nechali v Praze. Měla jsem oči navrch hlavy, pamatuju si to jako dneska,“ vzpomíná na revoluční euforii.

Odmaturovala v roce 1993, ale konzervatoř nedokončila. Herectví, zpěv a tanec zvládala na výtečnou, avšak ne dbala na teorii. Spoustu zameškaných hodin vedení tolerovalo: „Talentovaná, ale v lavici ji neudržíte!“ V šestnácti začala hrát v divadle, v osmnácti vstoupila do muzikálu Jesus Christ Superstar, odešla z internátu, takže nad sebou už neměla žádného hlídače. Kamenem úrazu se v šestém ročníku stalo absolventské představení. „To naše byla s prominutím

šáskárna a já ho sabotovala dost viditelným způsobem. Šla jsem na kobereček. Čekali, že si nasypu popel na hlavu, jenže já od plic řekla, co si myslím. Řediteli jsem málem přivodila infarkt... Asi zbytečná mladická rebelie, ale v životě se mě nikdo neptal, jestli mám papír na herectví. Bud' umíš, nebo neumíš!“

Čtyři nepopsatelné roky

Jesus Christ Superstar nebyl klasický karlínský muzikál, ale rocková záležitost, v níž se sešla zajímavá sestava lidí: Kamil Střihavka, Dan Bárta, Ota Baláž, muzikanti z JAR. A Sandra. „Rockeři mě hrozně táhli, padla jsem si s nimi do noty. Na tu dobu jsem vydělávala dost peněz, živila jsem pouze sebe. Natočila jsem i svůj druhý film Nejasná zpráva o konci světa, za který jsem taky obdržela slušnou sumičku. Nekoupila jsem si ale nic, nešetřila jsem ani korunu, všechno jsem do slova propařila.“

Pila tvrdý alkohol, zkoušela drogy, ale naštěstí se nikdy nemusela léčit. „Čtyři nepopsatelné roky v Ježíšovi se mi slévají do jednoho obrovského mejdanu. Prakticky celou dobu jsem byla pod vlivem

alkoholu. V pět ráno do postele, ve čtyři jsem vstala a šla do divadla. Po představení kalba až do rána. V pondělí se nehrálo, jenže jsme si tak chyběli, že jsme šli do hospody.“

Možná by se ty nepopsatelné roky daly popsat slovy legendární Janis Joplin: Drogy, sex a rock and roll! „Ve dvaceti se mnou mydlily hormony, střídala jsem partnery. Nakonec jsem dospěla do stadia, kdy jsem si uvědomila, že páchám cílenou sebedestrukci. Došlo mi, že musím se svým životem něco udělat. Rozhodla jsem se odejít, nejen z Ježíše, ale i odsud, a zamířila jsem do USA. Dodnes nechápu, že jsem při své nátuře byla schopná ve dvaadvaceti to takhle razantně říznout! Možná proto, že jsem Beran.“

Nejsilnější posun v životě

Sandra přestala ze dne na den kouřit a pít, začala se zdravě stravovat. Přijela do New Yorku a coby au pair ji hodili rovnýma nohama do vody. „Myslela jsem, že anglicky umím kdovíjak, ale nedokázala jsem žblebhnout. Hned jsem měla na krku

tři kluky – devět, jedenáct a třináct let. Dvakrát denně teplé jídlo, uklízet, dělat s nimi úkoly. Rodiče byli muzikanti, každou chvíli koncertovali, takže jsem měla roli zástupné matky na plný úvazek.“

Půl roku trvalo, než se aklimatizovala. Do té doby byla obklopena haldou lidí, najednou se ocitla v domečku s pětičlennou rodinou a jinak nikoho neznala. Zpočátku nestíhala vůbec nic, pak se rozmluvila anglicky, a když se konečně sblížila s místními poměry, najednou měla čas o sobě přemýšlet. „Co jsem doteď dělala, s kým jsem se stýkala, co mi to přineslo, co bych chtěla od života, co budu dělat, až se vrátím zpátky. Veškeré existenční otázky se mi ve dvaadvaceti proháněly hlavou. Ten rok mě obrovsky posunul. Mnohem dál než čtyři roky tady. Neměla jsem předtím prostor pro sebe, zatímco tam ho bylo až přlíš.“

Návrat domů – totální chaos

Vrátila se a myslela si, že opět naskočí s kamarády do vlaku, z něhož před třinácti měsíci vystoupila. Ale najednou zjistila, že to nejde, že není schopna udělat krok zpátky a být opět tou starou Sandrou. „Přijela jsem do Prahy a zavolala kámošům, že se sejdeme v Lucerna Music Baru. Po třech hodinách jsem byla úplně rozstřelená. Musela jsem pryč. Druhý den jsem odjela na dva týdny k rodičům, abych se dala se dohromady.“ Pak začala pracovat na tom, aby všem dala vědět, že je zpátky. „Bylo to dost náročné. Jakmile odsud zmizíte a kariéru nemáte rozjetou, dá hodně práce znovu se připomenout. Trvalo to půl roku.“

Uchytila se v divadle Skelet Radka Brzobohatého. „Hrát s ním byla skvělá škola, bohužel jsem byla odejita. Ale Tomáš Töpfer mě viděl v jednom představení a nabídl mi hostovačku Na Fidlovačce. Tak jsem ji přijala.“

V minulosti dole, dneska nahoře

Momentálně neví, kam dřív. Na Fidlovačce, kde už je čtvrtým rokem v an-

gažmá, má několik krásných rolí a zkouší další. Tři roky točí televizní seriál Velmi křehké vztahy, na podzim měl premiéru film Anglické jahody, nedávno byla premiéra komedie Líbáš jako bůh.

A když se daří v práci, daří se i v osobním životě. Ač Beran, deset let nedokázala rozetnout nefunkční vztah s mužem, který jí mnohokrát ublížil. „První velká láska, naivita, okouzlení. Muzikant, inteligentní člověk, zábavný, chytrý, špička ve své profesi, bylo těžké z toho vystoupit.“ Avšak stokrát nic umožnilo osla. „Stokrát mi něco provedl a já to tolerovala. A pak mě zklamal postoprve. Jak jsem celou dobu měla pocit, že já nejsem dost dobrá pro něj, najednou jsem si řekla, že on není dost dobrý pro mě. V momentě, kdy mi tohle došlo, jsem to odřízla. Bylo mi přes třicet.“

Rok a půl byla sama, a pak ji Roman Holý seznámil s Ondrou. „Šikovný výtvarník a muzikant, mám dojem, že mi přišel do života jako odměna. S Romanem se znám od osmnácti, kdy jsem začala chodit na koncerty JAR. Neměla jsem důvod mu nevěřit, když mi říkal: ‚Povídám ti, že Ondřej je kluk pro tebe! Měl pravdu.‘“

Ženy – Berani jsou také známy jako udržovatelky tepla rodinného krbu. „Baví mě starat se o někoho. Vím, že až budu mít rodinu, kariéra půjde stranou. Zatím pendlujeme z jedné domácnosti do druhé. Dokonce si dokážu představit žít na psí knížku, ale musím říct, že svatba a slib, který si dva lidé dají, má pro mě ohromnou váhu. V tom jsem staromilec. Ale žádná okázalá svatba, jen dva svědci a rodiče.“

V mládí divočina, dnes rodinný typ. „Jsem tomu ráda, protože vidím, že proti některým starším kamarádům jde můj vývoj popořádku. Někdo má svatbu ve dvaceti, ve třiceti se rozvádí, a pak začne řádit jako utržený ze řetězu. Jsem ráda, že jsem si tím prošla, a taky mě těší, že jsem přežila. Udělat to obráceně, zkazila bych si zbytek života. Vyřádila jsem se, vím, co to obnáší. A nelituju toho!“ ■